

PATRIARHIA ROMÂNĂ
Sectorul Cultură, Pictură și Restaurare
Comisia de Pictură Bisericească

organizează în parteneriat cu

SECRETARIATUL DE
STAT PENTRU CULTE

CONFERINȚA NAȚIONALĂ

UNITATE DOGMATICĂ ȘI SPECIFIC NAȚIONAL ÎN PICTURA BISERICESCĂ

Pantocrator, frescă din turla
naosului Bisericii „Sfinții
Arhangheli Mihail și Gavriil”,
Mănăstirea Arnota (jud. Vâlcea)

EDIȚIA a X-a

Programele iconografice și metodele de
restaurare în arta bisericească actuală

PALATUL PATRIARHIEI, 12–15 NOIEMBRIE 2023

PATRIARHIA ROMÂNĂ

SECTORUL CULTURĂ, PICTURĂ ȘI RESTAURARE
COMPONENTA PICTURĂ
COMISIA DE PICTURĂ BISERICESCĂ

CONFERINȚA NAȚIONALĂ UNITATE DOGMATICĂ ȘI SPECIFIC NAȚIONAL ÎN PICTURA BISERICESCĂ

- Ediția a X-a -

*Programele iconografice și metodele de restaurare
în arta bisericească actuală*

PALATUL PATRIARHIEI

12-15 noiembrie 2023

CONCEPT

CUPRINS

I. INTRODUCERE.....	3
II. DESCRIEREA EVENIMENTULUI.....	3
Argument:.....	3
Tema conferinței: <i>Programele iconografice și metodele de restaurare în arta bisericească actuală</i>	4
Perioada și locul desfășurării conferinței	4
Secțiunile conferinței.....	4
Scopul conferinței	5
Obiectivele conferinței	5
III. ASPECTE ORGANIZATORICE	6
Programul general al conferinței	6
IV. REZULTATE AȘTEPTATE ȘI IMPACTUL EVENIMENTULUI	7

I. INTRODUCERE

Potrivit temei nr. 473/16.01.2023, în calendarul evenimentelor organizate de către Comisia de Pictură Bisericească (CPB) în anul 2023, este inclusă și Conferința Națională *Unitate dogmatică și specific național în pictura bisericească*, ediția a X-a.

Conferința este un eveniment organizat anual de către Comisia de Pictură Bisericească, care dorește să reunească specialiștii aflați în evidențele CPB, precum și alți specialiști consacrați în domeniile artei bisericești: restauratori, sculptori, vitraliști, arhitecți, istorici de artă etc.

Această ediție a conferinței dorește să reprezinte o continuare a demersurilor făcute în edițiile din anul 2021 și 2022, care a pus bazele realizării *Îndrumătorului iconografic pentru pictorii bisericești și pentru slujitorii sfintelor altare și Normativului pentru restaurarea patrimoniului bisericesc aflat în cult*, aflate pe agenda de lucru a Comisiei de Pictură Bisericească. Comunicările științifice și dezbaterile din cadrul acestei ediții vor fi structurate în jurul tematicii *Programele iconografice și metodele de restaurare în arta bisericească actuală*.

II. DESCRIEREA EVENIMENTULUI

Argument:

Conferința Națională *Unitate dogmatică și specific național în pictura bisericească* este organizată de Patriarhia Română, prin intermediul Sectorului Cultură, Pictură și Restaurare, Componenta Pictură, Comisia de Pictură Bisericească. Aceasta se desfășoară anual, reunind ierarhi, preoți, specialiști înscriși în evidențele CPB, profesori și studenți din cadrul facultăților de profil și alte persoane interesate de artele bisericești, respectiv de patrimoniul național eclezial.

Ediția a X-a a conferinței, prin tema *Programele iconografice și metodele de restaurare în arta bisericească actuală*, își propune să răspundă dintr-o perspectivă interdisciplinară (istorică, teologică și artistică) unor necesități resimțite în domeniul picturii și restaurării bisericești și, totodată, să pună în evidență importanța funcției liturgico-dogmatice a patrimoniului religios prin punerea în discuție a unor reguli practice și principii de bază necesare în domeniul artelor bisericești și al restaurării.

Totodată, abordarea interdisciplinară a conferinței – alăturarea disciplinelor istoria artei, arhitectură, pictură și conservare-restaurare –

reprezintă un bun prilej de expunere și dezbateră a problemelor întâmpinate de specialiști în demersul de înțelegere, îmbogățire și conservare a patrimoniului național bisericesc, precum și de promovare a acestuia în societatea contemporană.

Conferențiarilor invitați să susțină comunicări științifice la această ediție sunt încurajați să nu limiteze prezentările la cadrul strict al preocupărilor teoretice, ci să propună modele valabile și aplicabile în situații concrete, iar în cazul abordărilor istorice, analiza să aibă o finalitate în alcătuirea programelor iconografice ale noilor lăcașuri de cult, respectiv în alcătuirea proiectelor de restaurare a picturii acestora.

Totodată, conferința va include și o discuție liberă a publicului cu membrii Comisiei de Pictură Bisericească, pe teme considerate relevante (care pot fi anunțate din timp sau formulate la fața locului).

Tema conferinței: *Programele iconografice și metodele de restaurare în arta bisericească actuală*

Perioada și locul desfășurării conferinței

Lucrările Conferinței Naționale *Unitate dogmatică și specific național în pictura bisericească*, ediția a X-a, se vor desfășura în zilele de 13 și 14 noiembrie 2023, în Aula Magna *Teoctist Patriarhul* a Palatului Patriarhiei.

Secțiunile conferinței

- **Ziua 1, 13 noiembrie 2023:**
 - 1) Sesiunea de deschidere;
 - 2) Secțiunea *Pictură bisericească*, cu tematica: „Programe iconografice: perspective istorice și valorificări contemporane”;
- **Ziua 2, 14 noiembrie 2023:**
 - 3) Secțiunea *Restaurare*, cu tematica: „Restaurarea: între restituirea monumentului și (re)integrarea sa în cult”;
 - 4) Secțiunea *Normative și îndrumător iconografic*;
 - 5) Dialog deschis între invitați și membrii Comisiei de Pictură Bisericească.

Scopul conferinței

La cea de-a X-a ediție, conferința își propune să surprindă situația picturii și a arhitecturii bisericești contemporane, precum și starea de conservare a patrimoniului eclezial mobil și imobil.

Având în vedere faptul că, în anul 2021, Comisia de Pictură Bisericească a inițiat proiectele privind elaborarea unui *Îndrumător iconografic pentru pictorii bisericești și pentru slujitorii sfintelor altare* și a unui *Normativ pentru restaurarea patrimoniului bisericesc aflat în cult*, actuala ediție a conferinței intenționează să sprijine aceste proiecte prin temele abordate și prin metodologia propusă.

Totodată, conferința vizează punerea în dialog a membrilor breslei pictorilor bisericești și restauratorilor, a cercetătorilor și a reprezentanților administrației bisericești centrale, pentru o mai bună înțelegere și gestionare a activităților privind patrimoniul și pictura „din nou” în cadrul Patriarhiei Române.

De asemenea, evenimentul urmărește implicarea activă a specialiștilor din domeniul artelor ecleziale și a restaurării, ca demers interdisciplinar de conștientizare a necesității protejării, promovării și îmbogățirii patrimoniului național bisericesc, precum și pentru actualizarea cunoștințelor specialiștilor înscriși în evidențele CPB.

Obiectivele conferinței

Conferința Națională *Unitate dogmatică și specific național în pictura bisericească*, ediția a X-a, 2023, își propune următoarele obiective:

- a. Continuarea demersului privind realizarea unui *Îndrumător iconografic pentru pictorii bisericești și pentru slujitorii sfintelor altare* și a unui *Normativ pentru restaurarea patrimoniului bisericesc aflat în cult*;
- b. Asigurarea unui cadru de dezbateri pentru specialiștii din domeniul artelor bisericești, restaurării, arhitecturii și istoriei artei;
- c. Crearea unui mediu propice de interacțiune a specialiștilor autorizați de către Comisia de Pictură Bisericească pentru actualizarea și îmbogățirea cunoștințelor din domeniul artelor bisericești și al restaurării;
- d. Evidențierea importanței funcției liturgico-dogmatice a patrimoniului religios și creșterea gradului de conștientizare asupra acestui subiect în rândul specialiștilor;
- e. Diseminarea lucrărilor științifice expuse în cadrul conferinței prin tipărirea volumului de studii aferent acestei ediții.

III. ASPECTE ORGANIZATORICE

1. Programul general al conferinței¹

Conferința Națională *Unitate dogmatică și specific național în pictura bisericească* va avea loc în perioada 12-15 noiembrie 2023.

Programul general al evenimentului va fi următorul:

Ziua 1: duminică, 12 noiembrie 2023

- Sosirea și cazarea conferențiarilor și invitaților speciali care nu locuiesc în București;

Ziua 2: luni, 13 noiembrie 2023

- *Sesiunea de deschidere* a conferinței, care va debuta prin Cuvântul Preafericitului Părinte Patriarh DANIEL, urmat de discursul oficialităților invitate;
- Prezentarea lucrărilor științifice din cadrul secțiunii 1) *Pictură Bisericească*, cu tematica: „Programe iconografice: perspective istorice și valorificări contemporane”;

Ziua 3: marți, 14 noiembrie 2023

- Secțiunea *Restaurare*, cu tematica: „Restaurarea: între restituirea monumentului și (re)integrarea sa în cult”;
- Secțiunea *Normative și îndrumător iconografic*;
- Dialog deschis între invitați și membrii Comisiei de Pictură Bisericească.

Ziua 4: miercuri, 15 noiembrie 2023

- Plecarea invitaților.

¹ Proiectul detaliat de program va fi realizat după centralizarea titlurilor lucrărilor științifice.

IV. REZULTATE AȘTEPTATE ȘI IMPACTUL EVENIMENTULUI

1. Asigurarea unui cadru comun de dialog interdisciplinar între specialiștii prezenți la conferință, pentru o colaborare eficientă, în folosul patrimoniului bisericesc;
2. Continuarea dialogului dintre specialiști privind realizarea *Îndrumătorului iconografic pentru pictorii bisericești și pentru slujitorii sfintelor altare*;
3. Continuarea dialogului dintre specialiști privind realizarea *Normativului pentru restaurarea patrimoniului bisericesc aflat în cult*;
4. Crearea unui mediu propice de interacțiune a specialiștilor pentru actualizarea și îmbogățirea cunoștințelor din domeniul artelor bisericești și al restaurării;
5. Creșterea gradului de conștientizare asupra importanței funcției liturgico-dogmatice a patrimoniului religios în rândul specialiștilor;
6. Diseminarea lucrărilor științifice expuse în cadrul conferinței prin tipărirea publicației conferinței;
7. Consolidarea cooperării interinstituționale (prin participarea reprezentanților instituțiilor menționate).